

MUISTIO

Aika: Torstai 29.10. klo 10.05 - 15.05

Paikka: Suomen ympäristökeskus, neuvotteluhuone Apollo, Mechelininkatu 34a, Helsinki.

Paikalla:

Paneelin jäsenet tai varaedustajat:

Professori Jari Niemelä, HY, Puheenjohtaja

Johtaja Petri Ahlroth, SYKE (klo 14.00 saakka)

Akademilektor Christoffer Boström, Åbo Akademi

Tutkimusjohtaja Paula Horne, PTT (klo 13.00 saakka)

Tutkimusjohtaja Laura Höijer, YM

Vanhempi tutkija Annalea Lohila, IL

Tutkimusjohtaja Atte Moilanen, HY

Neuvotteleva virkamies Johanna Niemivuo-Lahti, MMM (klo 14.30 saakka)

Kehityspoliittinen neuvonantaja Matti Nummelin, UM

Apulaisprofessori Jouni Sorvari, ISY (Professori Elina Oksasen varaedustajana)

Professori Eija Pouta, Luke

Yksikön johtaja Laura Raaska, SA

Johtaja Leif Schulman, LTKM (klo 14.30 saakka)

Dosentti Ilari E. Sääksjärvi, TY

Ympäristöneuvos Esko Hyvärinen, YM

Sihteeri:

Vanhempi tutkija Kaisu Aapala, SYKE

Paneelin ulkopuolelta, asialistan kohta 4 (3d Revised scoping report):

Erikoistutkija Heli Saarikoski, SYKE

Poissa:

Neuvotteleva virkamies Mika Honkanen, TEM

Johtava ekonomisti Marita Laukkanen, VATT

Professori Janne Kotiaho, JY

Neuvotteleva virkamies Lauri Taro, VM

Professori Anne Tolvanen, OY

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

- Puheenjohtaja Jari Niemelä avasi kokouksen klo 10.05.
- Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Hyväksyttiin edellisen kokouksen (10.6.2015) muistio.

3. Ajankohtaisia kuulumisia

- VATT:n edustajaksi Luontopaneelissa on vaihtunut johtava ekonomisti Marita Laukkanen.
- Janne Kotiaho Jyväskylän yliopistosta ja Tiina Nieminen Lukesta on valittu kirjoittajiksi 'Land degradation and restoration' teema-arviointiin.

- Suomen TEEB raportti on toimitettu IPBES:lle ja se löytyy nyt täältä www.ipbes.net / Resources / Catalogue of Assessments. **Sovittiin, että katsotaan minkä tyyppisiä aineistoja listalla on muualta ja lähetetään täydennyksiä myös Suomen osalta. Esimerkiksi kansallinen vieraslajistrategia, lajien punainen kirja ja siihen liittyvät tieteelliset julkaisut.**
- Pohjoismaisen Ministerineuvoston rahoituksella on selvitetty pohjoismaisen IPBES-arvioinnin (Nordic IPBES) mahdollisuuksia (esiteltiin kesäkuun kokouksessa). Projektissa valmistuu suunnitelma pohjoismaisesta, IPBES menetelmän mukaisesta, kolmevuotisesta arvioinnista. Projekti on valmistumassa ja siitä tiedotetaan joulukuussa. Pohjoismaisen täysarvioinnin toteuttamisen koordinaatioon on mahdollista saada jatkorahoitusta PMN:ltä, mutta itse arvioinnin toteuttaminen edellyttää kaikilta osallistujilta myös kansallista rahoitusta. **Sovittiin, että Laura Höjer on suoraan yhteydessä Petteri Vihervaaraan, joka on Suomen edustajana mukana projektissa.**

4. Meneillään olevat IPBES arvioinnit ja niiden käsittelyprosessit

Pollinators, Pollination and Food Production (Deliverable 3a) (Report, 2nd review touko-heinäkuu) (Summary for Policymakers, SPM)

- Arviointiluonnos oli avoimella kommentointi kierroksella kesällä. Niemelän lisäksi ei ole tiedossa muita suomalaisia, jotka olisivat kommentoineet raporttia. Koko raportti oli noin 500 – 600 sivua, päätöksentekijöille tarkoitettu tiivistelmä (SPM) 16 sivua. Suomalaisia ei ollut mukana tekemässä arviointia.
- Niemelän mukaan pölyttäjien tila ja trendit oli arvioitu hyvin ja perusteellisesti, mutta poliittisille päätöksentekijöille suunnatut viestit kaipaisivat terävöittämistä. Arvioinnin 17 pääviesteistä vain yhdessä oli politiikka relevanssia.
- Kommenttikierroksella saadun palautteen perusteella raporttia muokataan ja viimeinen luonnos tulee tiedoksi ennen täysistuntoa.
- Arviointi käsitellään ja hyväksytään 4. täysistunnossa helmikuussa 2016.
- Pölyttjäarviointi on ensimmäinen valmistuva IPBES:n teema-arviointi, ja näkyy sen vuoksi varmasti voimakkaasti maailmalla. Heti täysistunnon jälkeen pitäisi olla valmius viestintään aiheesta myös Suomessa. Ks. myös asialistan kohta 6.

Invasive alien species (IAS) and their control (Deliverable 3bii) (Scoping, e-conference syyskuussa)

- IPBES järjesti vieraslajeja (IAS) ja monimuotoisuuden kestäväää käyttöä ja suojelua (SUB) koskevien teema-arviointien sisällön suunnittelun e-konferenssin 7.-25.9.2015. Uuden menettelytavan tavoitteena oli saada laajempi joukko asiantuntijoita mukaan suunnitteluun. Yhteensä konferenssiin rekisteröityi 1056 osallistujaa, joista 140 osallistui aktiivisesti keskusteluihin.
- Luontopaneelin jäsenille tiedotettiin e-konferenssista pari viikkoa ennen sen käynnistymistä.
- Sihteeri seurasi e-konferenssin keskusteluja ja jakoi tietoa paneelin jäsenille mm. siitä mitkä asiakokonaisuudet olivat keskustelussa kullakin viikolla. Muista suomalaisista osallistujista ei ole tietoa.
- Konferenssin tulokset jaettiin osallistuneille Proceedings paperina, jossa oli keskustelujen perusteella muokattu sisältösuunnitelma sekä kaikki käydyt keskustelut.
- Arviointien scoping dokumentit käsitellään ja hyväksytään 4. täysistunnossa.

- Varsinaiset arvioinnit toteutetaan vuosina 2016-2018, jos ne hyväksytään täysistunnossa.

Sustainable use and conservation of biodiversity (SUB) and strengthening capacities and tools (Deliverable 3biii) (Scoping, e-conference syyskuussa)

- Arviointi kohdistuu ehdotuksen mukaan kolmeen teemaan: Sustainable harvesting and trade of wild species; sustainable tourism; sustainable aquaculture

Global assessment on biodiversity and ecosystem services (Deliverable 2c), Draft scoping report - kommentointi deadline 3.11. [scoping report lähetetty paneelin jäsenille 15.10.]

- Scoping raportin kommentointi oli vielä avoinna, deadline 3.11. Sovittiin, että paneelin jäsenet voivat laittaa kommenttinsa 2.11. mennessä puheenjohtajalle ja sihteerille. *[Tulleet kommentit vietiin yhteiseen excel-tilukkaan, jonka Hyvärinen lähetti eteenpäin 3.11. Siht. lisäys.]*
- IPBES-4 päättää scoping paperin pohjalta arvioinnin käynnistämisestä.
- Rakentuu temaattisten ja alueellisten arviointien päälle, mutta vielä ei tiedossa kuinka paljon muuta tulee mukaan.
- Maailman meriä ei arvioida vielä vaan IPBES odottaa United Nations World Ocean Assessment -arvioinnin tulokset ja arvioi sen jälkeen tarvitaanko jotain lisää.
- Tieteelliseen tietoon perustuva arvio. IPBES:n conceptual framework mukaisesti myös muu todennettu tieto huomioidaan.
- Tavoitteena, että globaali arviointiraportti on valmis ja hyväksytään IPBES 7. täysistunnossa, toukokuussa 2019.
- Tulee olemaan IPBES:n ensimmäisen työkauden tärkein tulos. Palvelee myös 2020 tavoitteita (Global Biodiversity Outlook 4 taustalla myös IPBES työssä, CBD ja IPBES sihteeristö tekevät yhteistyötä).

Methodological assessment regarding diverse conceptualization of multiple values of nature and its benefits, including biodiversity and ecosystem services (Deliverable 3d), Revised scoping report – kommentointi deadline 31.10 [scoping report lähetetty paneelin jäsenille 12.10.]

- Heli Saarikoski esitteli menetelmä arvioinnin taustaraporttia, jonka laadinnassa hän on ollut mukana. Raportin aikaisempi versio löytyy IPBES-3 materiaaleista (www.ipbes.net > Plenary sessions > IPBES-3 > IPBES/3/INF/7).
- Saarikoski piti osallistumista IPBES työhön positiivisena kokemuksena. IPBES:n puolelta työ oli hyvin organisoitu, tieto tuli ajoissa, taustamateriaalia oli ja prosessi oli kokonaisuutena toimiva.
- Kommenteilla ollut scoping report tulee arvioimaan luonnon arvojen ja hyötyjen käsitteitä ja arvottamiseen käytettyjä menetelmiä. Tavoitteena on myös tuottaa tarkistetut käytännön ohjeet arvottamiseen globaalia arviointia varten.

Yleiskeskustelua arviointeihin liittyen

- Suomalaisten osallistuminen IPBES arviointien suunnitteluun tai raporttien kommentointiin on ollut toistaiseksi vähäistä. Syynä lienee ainakin tiedon puute IPBES:stä ja sen roolista sekä ajan puute.
- Akateemisessa maailmassa tieteellinen laatu ja julkaisujen määrä ovat edelleen tutkimuksen tärkeimmät kriteerit, mutta tutkimuksen vaikuttavuus on myös

nousemassa tärkeämpään rooliin. Sekä tutkimuslaitosten kannustinjärjestelmien että rahoittajien pitäisi tunnistaa ja arvottaa myös tämän tyyppisiä tehtäviä.

- IPBES:n raportteihin tulevat kommentoijien nimet näkyviin. Tutkijoiden kannalta valinta kirjoittajaksi tai asiantuntijaksi on meriittinä merkittävämpää, kuin yleisiin, kaikille avoinna oleviin valmisteleviin vaiheisiin osallistuminen.
- IPBES arviointeihin osallistuminen tarjoaa mahdollisuuden monipuolistaa omaa osaamistaan ja samalla pääsee osaksi kansainvälisiä tutkijaverkostoja. Näitä asioita kannattaisi korostaa kohdennetussa viestinnässä. Mukana jo olevien tutkijoiden kokemukset kannattaa myös hyödyntää viestinnässä.
- Raporttien sisältösuunnitelmat ja muut taustatyöt valmistellaan MEP:ssä.
- Arviointiraportti on tieteellinen paperi. SPM päättäjille suunnattu viesti.

5. Valmistautuminen 4. täysistuntoon (22. – 28.2.2016, Kuala Lumpur, Malesia)

Täysistunnon agendalla:

- Pääsihteerin raportti työohjelman 2014 - 2018 toimeenpanosta
- Työohjelman ensimmäisten raporttien ja tiivistelmien hyväksyminen
 - Pollination and pollinators associated with food production
 - Scenario analysis and modelling of biodiversity and ecosystem services (methodological)
- Arviointien käynnistämisestä päättäminen
 - Scoping documents on the global assessment; on the conceptualization of values; on invasive alien species; on the sustainable use of biodiversity
- Työn eteneminen ja jatko
 - Task forces on capacity-building, indigenous and local knowledge systems, and knowledge and data (including data and management plan/system)
 - Catalogue of policy support tools and methodologies
- Budjettiasiat
- IPBESin säännöt ja menettelyt
 - Bureaun valinta seuraavalle kolmivuotiskaudelle
 - Tarkkailijoiden hyväksyminen
- Viestintä ja sidosryhmäyhteistyö, strategiset kumppanuudet
- Kumppanuusjärjestelyt YK:n kanssa

Valmistautuminen IPBES-4

- Kokousta edeltää kaksi sidosryhmäpäivää, jolloin myös alueelliset koordinaatiot
- Suomen delegaatio: Esko Hyvärinen, Jari Niemelä, Petri Ahlroth
- Hollanti EU-maiden puheenjohtajana
 - EU-koordinaatio käynnistyneenä varsinaisesti tammikuun puolella
 - Lisäksi WEOG-ryhmän (Western European and Others Group, UN) valmistautumista

6. Toiminnan suunnittelu ja viestintä

Luonnon monimuotoisuuden viestintäryhmä

- Hyvärinen oli Luonnon monimuotoisuuden viestintäryhmässä kertomassa Luontopaneelin perustamisesta ja kansainvälisestä IPBES-paneelistä sekä keskustelemassa mahdollisesta yhteistyöstä viestintäryhmän kanssa.

Viestintäryhmässä on edustettuina viestinnän ammattilaisia: YM, UM, MMM, SYKE, MH, GTK, LV ja Yleisradio. Tapaamisessa ehdotettiin mm. viestintätyöpajaa, jossa Luontopaneeli voisi kirkastaa ydinviestejään viestintäammattilaisen johdolla. Paneeli kuitenkin katsoi, ettei sellainen nyt ole tarpeen. Viestintäryhmä lupasi tukea paneelille viestinnällisissä asioissa tarvittaessa. Paneelin jäsenistä Matti Nummelin on myös viestintäryhmän jäsen.

Luontopaneelin viestintäsuunnitelma (liite 1)

- Viestinnän tarkoitus ja tavoitteet olisi hyvä tarkentaa eri kohderyhmille.
- Paneelissa on edustajia eri puolilta maata, jolloin viestintä vastuuta voisi jakaa. Maakuntalehtiin voi olla helpompaa saada yleiskirjoituksia. Hesariin pitäisi saada vieraskynä kirjoitus.
- Ensi keväänä pölytysraportin julkistaminen on hyvä tilaisuus laajempaan viestintään.
- Muokataan muutaman lauseen ydinviestit Luontopaneelistä YM:n viestinnän ammattilaisten avulla.
- Leif Schulman ehdotti, että Luonnontieteellinen keskusmuseo voitaisiin kytkeä mukaan Luontopaneelin viestintään (esim. tapahtumia museossa, Luontopaneelin esittelyä, museo on tutkimusmaailman ja kansalaisten kohtauspaikka). Puheenjohtaja hyväksyi tarjouksen.
- Luontopaneelin työn käynnistymisestä on viestitty
 - YM:n tiedote, kesäkuu2015
 - YTF:n uutislehti, kesäkuu 2015
 - Luonnon kirjo, lokakuu 2015
 - Luonnon Tutkija, lokakuu 2015
 - JY:n tiedote, Janne Kotiaho kirjoittajaksi IPBES raporttiin
- Yhteinen ryhmätyötila (VYVI-työtila) on perustettu ja sinne on viety mm. kokousaineistoja. Jäseniä ei ole vielä liitetty, mutta tehdän asap. Sihteeri lähettää käyttöohjeet.
- **Päätettiin ottaa paneelin suomenkieliseksi nimeksi Luontopaneeli.**
- Verkkosivujen tekemiseen ei ole tällä hetkellä erillistä resursointia. Tehdään ainakin aluksi SYKEN sivuille perusversio, jota voidaan päivittää sihteerityönä. Paneelin jäsenten esittely kuvan ja pienen jutun kera olisi hyvä. Samoin IPBES työssä mukana olevien suomalaisten kirjoittajien esittely.

IPBES -foorumi

- Luontopaneelin yhtenä tehtävänä on osallistaa sidosryhmät laajemmin IPBES-foorumin kautta.
- Pidetään foorumi avoimena, ei aseteta erikseen, jotta kaikki halukkaat pääsevät mukaan. Tavoitteena on saada aikaan vuoropuhelua. Yksi toimintamuoto voivat olla teemalliset seminaarit. Seminaareja voitaisiin järjestää yhdessä myös muiden tieteellisten paneelien kanssa.
- Kerätään sähköpostilista niistä tahoista, joita kutsutaan mukaan. Käytetään pohjana aikaisempaa suunnitelmaa foorumin rakenteesta. Täydennetään YTF:n ja FES:n listojen avulla ja tarpeen mukaan aina tilaisuuden teeman mukaisesti.
- Ensi kevään pölytysraportin julkaisemiseen liittyen on hyvä mahdollisuus profiloitua Luontopaneelina ja järjestää foorumin ensimmäinen tilaisuus. Seminaari pitäisi järjestää pian täysistunnon jälkeen.
- Keskusteltava paneelissa siitä mitä ja miten arvioinnista viestitään, mitkä asiat nostetaan, mitä suosituksia kansallisesti annetaan ja miten se tapahtuu.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään 25.1.2016, klo 12.00 – 16.00, SYKEssä, kokoushuone Tervapääsky (8. krs), Mechelininkatu 34a,
Videoyhteys: SYKE virtuaalihuone 1 877021@video.sonera.fi, pin 654635#

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.05

Liitteet

Liite 1 Luontopaneelin päivitetty viestintäsuunnitelma